

Vázsonyi János Unokájával

Én és az unokám, Vázsonyi Dániel a csabrendeki zsidó temetőben az ükapám, Weiszfeld Dávid (1796--1848) rabbi és dajan sírkövénél. A kő valószínűleg egy évvel a halála után, 1849 őszén került a sír fölé. A Vázsonyi család egy viszonylag híres család. Sok kiemelkedő tagja volt. De meg kell mondom, hogy ez számomra azért nem jelentett sokat, mert a tapasztalatom az volt, hogy általában a családokon belül mindig vannak kiemelkedő személyiségek és kevésbé kiemelkedők. A Weiszfeld család volt az apai ág. Weiszfeld Dávid 1796-ban született Banán, egy királyi birtokon. Az apai ágról volt ő az ükapám. Ez volt az a rabbi és dáján, akinek született tizenhat gyereke, hat lánya és tíz fia volt. Ezek közül akadt egy csomó rabbi. Például a kapolcsi rabbi volt a Weiszfeld Ignác, a második szülött fia, és az első szülött fiából is rabbi lett. Weiszfeld Dávid élete tekintélyesebb részét Csabrendeken töltötte, ott volt rabbi meg dáján. 1848. Elul huszonhetedikén (szeptember 15.) halt meg, ha jól emlékszem. Tulajdonképpen az egész család ezen a környéken lakott. Csabrendek, Sümeg, Zalaszentgrót, Tótvázsony. Csabrendeken megtaláltam az ükapám sírját, sőt még az apósa sírját is megtaláltam. A Vázsonyi nevet Vázsonyi Vilmos, Weiszfeld Dávid unokája, a Polgári Demokrata Párt alapítója vette fel 1896-ban. Akkor Vázsonyi Vilmos testvérei és unokatestvérei közül kábé hatan felvették a Vázsonyi nevet. Volt egy cipész ág, akik akkor nem magyarosítottak. Ők azt mondták, hogy nekik nagyon jó az a név, amit II. Józseftől kaptak [lásd: zsidó vezetéknevek]. A Weiszfeld Dávid fia, Adolf elvette egy viszonylag módos szappanfőzőnek a lányát. A Weiszfeld család Csabrendekről az 1860-as évek kezdetével megnyílt új lehetőségek idején ment el [1860-tól, a császári pátens szerint lehetővé vált a zsidók szabad ingatlanszerzése, szabad költözködése, ipar- és kereskedelem szabad gyakorlása. -- A szerk.]. Előbb Sümegre mentek Csabrendekről. Sümegen Weiszfeld Adolf alapította az első zsidó hitközséget, zsinagógát építettek, és felekezeti iskolát alapítottak. Az Adolf, aki akkorra már, 1850-re vagy 1852-re befejezte a tanítóképzőt Sopronban, ő sem tudott mint tanító elhelyezkedni, hanem először neki is valamilyen szatócsüzlete volt. És akkor később, a kiegyezés kora felé kezdett kicsit javulni a gazdasági helyzet, és akkor tudott mint tanító elhelyezkedni Sümegen. Adolf és családja Sümegen laktak több mint tíz éven keresztül, majd Sümegről feljöttek Pestre a 1873-as tőzsdekrach után. A családból két ág jött fel 1874-ben Budapestre, Weiszfeld Dávid rabbi két fia, Weiszfeld Vilmos és

bátyja, Weiszfeld Adolf és családjuk. Később csatlakozott Weiszfeld Károly két cipész fia, Vilmos és Miksa és ezek családjai. Azt hiszem, néhány kisiparos maradt lent, cipészek, szabók, ilyenek. Igen nagy szegénységben éltek.